

طغار

حمید عزیز آبادی

ڈغار

حمید عزیز آبادی

راہ شون ادبی دیوان (رجسٹرڈ) بلوچستان

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

توی حق آک نوشتوک تون خوندی ء

کتاب ناپن۔ ڈغار (براهوئی شاعری)

شاعر۔ حمید عزیز آبادی

سال۔ 2020ء

بہا۔ 200 کلدار

سرپنہ۔ رحیم زام

کمپوزنگ۔ خالد حمید بلوچ

کڑو۔ 500

شینک کار۔ راہ شون ادبی دیوان (رجسٹرڈ) بلوچستان

پرپریس۔ یونائیٹڈ پریس کونٹہ

ہموقتاین اٹ

ہرا، ڈغاناوارثء

مزاحمت ائی مہر چٹو کا عزیز آبادی

ڈغار نابابت، ڈغار نازی آ، ڈغار ائی، ڈغار والا نا، ڈغار والا تیا مرو کا آخبتی زلم و زور کی تے شیسری ڈوی تروکا، راہ شون ناشاعر حمید عزیز آبادی جت جتی مریوت ”مزاحمت ٹی مہر“ پٹک، دامسٹیکو کتاب اے ہرا روایتی غزل آن سنٹ اے۔ شاعر ہمودے، ڈغار ہمودے، جہو د بر جاے، بیگو آئی ہمووڑے، لاش تمنگ ہمووڑ، شاعرنا فکر کٹ متنے، سرہال آتیٹی برجائی ختنگ اک۔ منہ نظم آن بیدس اسلوب و پاننگ ناوڑ ہم ہمودے۔

”ڈغار“ ٹی ہم آزموندہ غاتیان ہیل کنگ نا پاننگانے، کہ اینو ہم راج و راجدارک قرآن نا دورہی آڈرینگرہ، ہراوڑ کہ دروس۔ ڈغار ناشاعر درو او اینو نا نیام ٹی اے، درو اے یات تخک او اینو تے بے چس مریک، ہندا گہگیر ی ٹی پگہ اسل گیرام ختنگ اک۔ حکمت عملی نا سوچ ٹی کمبوتی تیوی راج نا، نالانچی تے درشان کیک۔ آجبت ناسراٹاف، اینو ہم دشمن تو راجی روایتی او کبا ئلی لج و معیار نازی آجنگ خواہک کہ

”بہادری تے مش مرے شلنگ عسّم چٹاتے آ“

یا۔ ”ڈژمن زورے اخس ہر فنگ عدو چٹانا“

دشمن آن لج و معیار نا اُمیت تخک او دشمن تو روایتی سیالی اس گندنگ ناسوچ آن، مزاحمتی سوچ اے اسہ وارولدا ہنگ (Re-visit) نا گرج الٹی اے۔

”ڈغار“ ٹی ہم سر دار آتے تنقید ناشل آتخسہ، ملا مزارے ولدا یات کنگ، داسہ ناراج ٹی کبا ئلی خن ٹھھی آ ماتم درشان کیک۔

گہنی ۽ چکنگ اٿي سرڪارنا

دهنوڪاريم هم ڪنسا سٿڊارڪيڪ

”ڏغار“ ٿي ندر مروڪا، هيچ هر نوڪا ڪردار آتا زڪرايمان اے خازه ڪيڪ، ڪست وڪاڙے مهر اٿ
هر سٿنگ ناکلهو راج نابه تهملی، ناکسی اونالائھی اے پاش ڪنگ تون اوار تینا ڪارائی وزمواری
تیان نابلدی ناختین ایتک۔

عزیز آبادی بھاز کم ہندا ڏھکوڪا لوز آتیٿ بروڪا دور یا آجت ناوادانی او آسرائی ڪن جاگه اس
حکمت عملی پانک، جاگه اس تیٿ آجت نا حکمت عملی آتک یک دنکه۔

”سگھ وچیرت حوصله توشه مرے

لشکر اس تیار ڪنگ ناغم ۽“

یا۔ ”دمدري تے تپره کاوه

کلی توشه نکان کن تون ۽“

توشه کلی، مددی نامنگ اے پاش ڪيڪ هرا، هم سوچ اے پیدوار ڪيڪ۔ هرا ”ڏغار“ ٿي جاگه
جاگه گروڪ آتون سفر ڪنگ ناپانگانے۔ تخین اٿ گروڪ آتون سفر ڪنگ سانسنی دنیا تون
بلدی اوپوسکنا دور نا گرج او سانس تون اوار هلمه ڪنگ کن سوچے بسفک، هرادا راجے اسه
اُست بڏی اسه نامستانی ایتک۔

گڏیکوشره ”ڏغار“ نا، خوانوڪا تیا ٿے که او اخص عزیز آبادی ناشاعری آن جت پتی مریوت
(مزاحمت ٿي مهر) اے خنگ کیره۔؟ شاعر نا بروڪا دے کن آسوده سوچ ناپینگنی کن هر وک
اُٿ۔

لیاقت سنی

8 ستمبر 2020ء

لمہ ڈھارتون حمیدنا روحانی و فکری ہمگر پنھی

حمید عزیز آبادی ڈول انا براہوئی شاعر آتیٹ ای داسکان خفتوٹ ہر اتینا شاعری کن بیرہ اسہ سرحال اس گچین کیر یاڈن پان کہ اوقنا شاعری ناپیرہ اسہ سمت اس مرے۔ اونا سرحال دا ”ڈھار“ ء، اوتینا ڈھارتون ہمگر پنھی ”تینا راج، تینا الس تینا مخلوق تینا راجی مدی“ حمید عزیز آبادی ناغٹ شاعری نامحور و مرکز اونا ڈیہہ وڈھار و دا ڈھارتون تعلقدارا بندغ و دانا گڑاک ء۔ دا ڈھار آانت اس تدک، امرئ ویل و واقعہ اس، جنگ و جیڑہ، ظلم و زور کی اس مریک اونے حمید عزیز آبادی ناشاعری ٹی نظر بریک۔

”ڈھار حمید عزیز آبادی“ نا مسٹھی شعری مجموعہ ء دا کان مست اونا راکتاب ”شپاڈ“ و ”اینونے دے دیگرے“ نا پین ٹی شینک مسنو۔ دا شعری مجموعہ غایتان بیدس عزیز آبادی نا، نور محمد ترہ کئی نا افسانہ تا براہوئی بدل ”بزغنا مسٹر“ وخت اس کہ اونا پٹ و پول کروک آنوشت آک کتابی دروشم اٹی ”بلوچی براہوئی زبان ء کنا“ نا پین اٹی ہم شینک مسنو، ہراٹی ہمو شاعر و ادیب آتارداٹ نوشت آتے اتنگانے ہرا فک براہوئی و بلوچی ٹی کیجا کاریم کرینو۔

حمید عزیز آبادی ناہر اسہ تخلیقی نوشتھی کاریم براہوئی زبان و ادب کن بختاوری اس گوندنگ۔ داسوب آن کہ اوتینا کاریم تون مخلص ء، پنچ ءون ء کاریم اس مون آتپک ہراٹی خوانوک ء دا ڈس رسینگلے کہ حمید عزیز آبادی دا کاریم اٹی وخت تیری کرینے یا بیرہ تینا پی آر ء

زیات کنگ و پین کنگ کن بس کتاب آتا گونشت عزیات کنگ ء۔

حمید عزیز آبادی ء اللہ پاک دالائی ء تنسنے کہ او ہر اسہ صنف آاگہ قلم ہر فیئہ تو اوئی گچینی، سو بری و تخلیقی گشا د نظر بسنے۔ حمید عزیز آبادی بنیاتی و ڈاٹ شاعر اسے پدا اوئرا نا پڑ آ ہر اتم بس سو برے مواد ایس۔ نثر اتون او راوتینا بنیاتی ہر تخلیقی بند اوس، یعنی شاعری، او ڈاٹ ان کشکننے دُنکہ بھاز آنوشتکار آک شاعری آن گڈ ہراوخت نثر انا پارہ غابُر تو شاعری ء اسل خیر خلکر۔ ولے حمید عزیز آبادی او ڈول متنے، بلکہ شاعری او ناروح اتون ہرا ڈول روتہ خلکنے دانا گواچنی درشانی او نادا مسٹمی کتاب ”ڈغار“ ائی ساڑی شعر تا خوانگ و دافتے معنہ و تشریح کنگ آن پدو بریک کہ او تینا راج، ڈیہہ و ڈغار کن اخہ درء مہر و سچا ء جوڑہ اس متک۔

کناخوک آہر اسہ نوشتکار اس و خاص کر شاعر، انت اس کہ لکھک او تینا دوران مورخ مریک و خاص کر ادب برائے زندگی نا تہی تخلیق مروک آ شاعری اسہ راج اسے نا تاریخی بیانیہ مریک کہ داوڑ انا شاعری تے ٹی شاعر تینا راج آگد روک آحالیت ء تینا لوز آتییٹ خوندی کیک۔ دُنکہ حمید عزیز آبادی نامہالو نا ارا کتاب نا شاعری تے ٹی ہر اسر حال آتے ننا راجی، سیاسی منظر نامہ تون اوڑدہ کر سا شاعر یک مون مستی درشان کنگا سس دا کتاب ”ڈغار“ ائی اینو نا ننا راجی سیاسی جاوے بیان کنگ تون او رنا چا گڈ راٹی چست مروک آ اُرش و داڑے ساڑی پنڈل سازیک، لُٹ و پُل، زوراکی، استحصال نا حوالہ غاتے شاعری نا پڑ آا تسا اظہار خیال کنگا نے۔

ننا چا گڈ راٹی نوآبادیاتی تسلط آن بلیس تا پس نوآدیاتی نظام اٹ داراج دا مخلوق کن وخت و حالیت آک اوکان پین گندہ تر، سخت مسنو، جوان متنو۔ ہر استحصال ازل آن ساڑی کس، ہمو استحصال ء کہ داسہ ہم بر جاے ہر انا اظہار ء حمید عزیز آبادی تینا ڈغار آہے ممکن آ استحصالی تاریخ تون اوڑدہ کر سا دا ڈول بیان کیک :-

”قرآن ۽ ایس نیام اٹ تنک دغا کنے
 کٹھ لکیر ۽ مُرغن، زُو کہ جتا کنے
 میری نا خوبہ سُٹ سُٹ تاج کاٹم آ
 بوتاری ۽ پُلا او بزغر تخوا کنے
 اودے درو کریٹ ای قول خیسُن اٹ
 ورنہ تا لاش ایٹک او ناروا کنے
 مدّی و جائیداد ۽ کیدانے تُوسنے
 دھوکہ، دغا و مکر اٹ ریفے پُلا کنے
 تخت ۽ تینا کنگ کن نی تختہ غا برک
 دلست آ کاٹم ۽ تخ پارے سفا کنے“

حمید عزیز آبادی ناشاعری ٹی مزاحمتی بیانیہ، شعریت ناگواچنی آدرشم اٹی نظر
 بریک۔ ہرا کہ او ناشاعری نا خاصہ ۽ حمیدنا امرئ شعرا س مرے اودے وڑانا وڑا سے ٹی
 مزاحمت نا پارہ غاتاب ایٹک۔ کنے لگک کہ مزاحمت درسرا سے آن حمیدنا سرشت اٹی ساڑی
 ۽۔ ہومزاحمت ہرا کہ ناراج، ننا ڈیہہ وڈ غارننا اُس نا اصل پھجار ۽۔ دانا درشانی ۽ حمیدتینا
 شاعری ٹی ہم تو کیک:

امر نے تور پینگو ای، کنا جتا ۽ مرک وزند

سدا اوار ۽ رخ تے اٹ، کنا ہمو دتر جتا

یا حمیدنا نوشتہ کروک آداسوج۔

کنا خلق اٹ کنے پاک

ہرادے ناشناختی کارڈ

ہرائگی کاسہ نی دیر اُس۔؟

ہراسر حال آتیا حمید لکھنگ ء داسہ نانو شکار تو دافنا لکھنگ تینا جاگہ غا دافنا
 خوانگ آن ہم لپڑہ مریک ہڑیک۔ داوانا تخلیقی سگت ء اوتینا ڈیہہ وڈ غارتون مہرانا انتہاء
 کہ اودے داگواچنی تے لکھنگ ناجیرت تسنے۔ حمیدنا شاعری ہموشاعر ء ہرائی مبالغہ آرائی
 اف۔ ہرافک داڑے ساڑی سیاسی، راجی حالت ناعکاسی ء کیرہ۔ ہرافتے بروک آپدریچ
 خوانسا تاریخی حوالہ جوڑنگ کیک۔

ایلو پارہ غا حمیدنا شاعری ٹی اسہ پہلو اس تینا ڈیہہ وڈ غار ء ”چیدی اعلامتی“ وڈ
 اٹ بیان کنگ ناء ء اکتاب ائی حمیدنا شاعری نارنگ ائی اسہ پوسکن ء رنگ اسے کہ اونا شعر
 تیٹ تینا ڈیہہ وڈ غار آساڑی پنی آراجی چیدہ غاک دُنک ”مہر گڑھ، چلتن، بولان، آماج،
 راسکو، مہر دار، کوہ ماران، چاغنے“ ایلو چیدہ غاتے بھاز گچین ء وڈ اسے ٹی درشان کرینے:

شون داری تمن نا نشان مہر گڑھ

مٹکن انگا کنا داستان مہر گڑھ

میش کنا مٹکن ء قد بالاد بوز

اے ”دراوڑ“ چنک دا بیان مہر گڑھ

کنا دڈ آتا دیک ء بھاز چٹ

مرو ء مُشکل اس آسان چلتن

اُمید آتا کنا شاعر حمید ء

مرو ء سہب انا آذان چلتن

دتر وطن کہ تَسُد، وطن کہ ندر مسُد

مسافر اٹ ای دشت انا، اسل کنا کسر جتا

حمید عزیز آبادی، شاعری ناچندی پہلوک ء، ہرافتے ٹی ”راجی، آشوبی، رزمیہ،

مزاحمتی“ سر حال آک ساڑی ء۔ داسہ حمید عزیز آبادی داکڑزک کہ اونا شاعری تحقیقی چھپڑ
 اس مرے، اونا شاعری ”کلوئیلرم و پوسٹ کلوئیلرم“ نا تناظر اٹی مطالعہ کنگ ء۔ اونا شاعری آ
 Comparative study اس مون آ آنگ ء، ائنتے کہ حمید جہانی مزاحمتی ادب ء ہم
 مطالعہ کرینے اونا شعرک ایلو شاعر آ تا مزاحمتی فکر اتون ہم گرنچ ہم نظر بریرہ۔

الغرض حمید نا شعر تیا بغور و مطالعہ و تنقیدی جاچ اسے نا گرج ارے۔ کہ اسے سو برء
 علمی پولکاری اسے تون نن حمید عزیز آبادی نا شاعری ء شینسا، پٹسا، ملسا اودے تشریحی وڑ
 اٹ تالان کنگ کینہ۔ نندا وڑ انا شاعر آک دُن کہ حمید عزیز آبادی ء دا فاشاعری تے تنقیدی
 وڑ اٹ پر کنگ اینونا بھلو گرج اسے۔ ای تنقید نا دا خاطر آن پانگ اٹ کہ ننا شوک آ ونا ادب
 اٹی بد قسمتی آن تنقید ء اعتراض نا پن تنگانے حالانکہ تنقید نا اصل تعریف دا اف بلکہ تنقید اسے
 تخلیق اسے نا چست کنگ اونا تالانی کن المی ء۔ دا خاطر آن کہ نقاد نا علم نوشتکار آن زیات
 مریک و نقاد نوشتکار نا تخلیق ء چندی زاویہ غاتے ٹی پر کھک ہر کہ اونا نزوری تون اوار
 تخلیق نا تہٹی ساڑی آ فلاسفی و تخلیق ہر اسے تھیوری آ بیٹ مریک او غٹ ء تا قاری نامون آ
 اتیک۔ ننے ٹی داسکان علمی پڑ آ نقاد ودی متنے نقاد مرو تو دا وڑ انا شعر تے تنقیدی بروے آن
 تدیفسا راج انا مون آشینک کرو، ہر اشاعری حمید ناء کہ دا اشاعری بلاشبہ تینا ڈ غارتون فکری رد
 اٹ ہندن ہمگر نچ ء دُنکہ چناتینا لمہ تون۔ ہندا دعاء کہ اللہ پاک حمید عزیز آبادی نا عمر ء لکھ
 اس کے اونا دافکری و تحقیقی جہد برجامرے، آمین۔

عنحوار حیات

نوشکے، 10، اگست، 2020ء

شاعری موکل کیک۔۔۔؟

تخلیق اسے ہندن ۽ عمل اسے کہ اوڑتون اسل زور غنڈی مفک۔ بلکہ او تینا مرضی و
منشاناما لک ۽، کہ او ہر اتم تخلیق کار ۽ قلم ہر فنگ آ بے وس کے۔ ای ہندن گمان کیوہ کہ شاعری
کنے آن تینا مون ۽ ہڑسا اسل موکل تو کتنے۔۔۔؟ ہزار آھتا ماری آن پدہم شاعری نا اسہ
مصرع اس ہم کنے آ تینا مہروانی تے درشان کپک۔ ہندا سوچ و گرتی ٹی وخت وخت اس
تینے آن سوچ ہم چست کرینٹ۔ اے حمید.....! نی مگہ شاعر اسے اس۔۔۔؟

ہندا وہم و گمان اٹ ای تینا نوشت ناچر جوئی ۽ ترجمہ نگاری و پوٹ و پول ناکنڈ آ
ہڑساٹ، تاکہ کنا نوشت نا عمل ۽ زنگ لگپ۔ کسہ گوئڈ کہ ای تینا نوشت ۽ وڑانا وڑاسیٹ
برجاتھنگ ناکوشست ۽ کرپٹ۔ ہراوخت آ ای ترجمہ نگاری و پوٹ و پول تون ہم گرچ مسٹ تو
ہندا درگت اٹ وخت اتون او شاعری ہم کنے آ تینا مہربانی تے درشان کنگ ۽ شروع
کرے۔ دا عمل آن ای داسر پند مسٹ کہ نوشتکار وڑانا وڑاسیٹ تینا نوشت ناچر جوئی ۽ برجا
تھے، نہ تو نوشتکارا نا تو یو لائحیک وخت اتون او او ارگم گار ہم مریرہ۔ ولے دا ہیبت الہی ۽ کہ
اسہ نوشتکار اسے کن اسہ ماحول اسے نامتنگ ہم ضروری ۽۔ ہمو ماحول ۽ کہ نوشتکار اس ساڑی
سیاسی و راجی حالیت آ تا ماحول آن تدا سیک، دا کان بیدس اسہ ہندن ۽ ماحول اس ہم
ارے کہ او ماحول اٹی نوشتکار تینا ہم خیال سنگت آتتون بش توٹ کیک۔ ای ہندا سر پند

مریوہ ہرارٹھمیکو ماحول ء اونوشنکارنا نوشت ناعمل ء بیچ ء وخت اس سنٹ منگ کن الیک دا
 رواٹ کنے الحمد للہ سنگت آتا سہ ہندن ء کچاری اس دُویسنے، کہ ای تینا نوشت ناسلسلہ ء تینا
 وس وکچ اٹ برجاتخسا کریٹ۔ داماحول کنے راہ شون ادبی دیوان بلوچستان ناپن اٹ دُو
 بس، ہرا کہ ڈاکٹر لیاقت سنی اس تاراہ شونی ٹی ساڑی ء۔ دافکری ونظریاتی کاروان اٹ
 براہوئی زبان ناگچین آافسانہ نگار حسن ناصر، کامریڈ آصف کبرانی، گل شیر بلوچ، منیر حنفی،
 غلام علی بلوچ، بسمل بلوچ، حسنین شاہوانی، اشفاق دائم، خان صابر بلوچ وشبیر احمد اس تیان
 بیدرس پین چندی سنگت آک ہم اوار ء۔ ہندن راہ شون قطر بینٹ انا ہم خیال ونظریاتی
 سنگت (ہرافتے ٹی خواجہ یاسین آسی، مہربان آسنگت جلیل ریسسانی، عزیز بلوچ، سراج آجو،
 سعدی عادل، غفور شہزاد) آتا ہم فکری راہ شونی کنا نوشت ناجوزہ عاتے حوصلہ ترسا
 کرینے۔ راہ شون ناداسنگت آتین بیدرس ایلو ہم خیال وہم فکر سنگت آتا ٹولیک ہم کنے ہمو
 ماحول ء تئسر یاتنگ ء، اوفتے ٹی حاجی شاہ بیگ شیدا، کامریڈ حیات غمخور، عبدالرازق
 اباکی، سید غریب شاہ انجم، عامر فیاض، یوسفی بلوچ، یوسف عجب اس تا پنگ بریرہ، اوفقا
 ادبی وفکری کچاریک ہم کنے اسہ گچین ء ماحول اسے تون ہم گرنچ کرینو۔ داکان مست یا
 ساڑی وخت اناسنگت آتاماحول اٹ کنا ادبی ردوم مرسامسنے، ہرانا بھرم ”شپاڈ“، ”اینونے
 دے دیگرے“ آن پد ”ڈغار“ نادر وشم اٹ نمومون آٹے۔ داہر مسٹ آک کنا شاعری نا
 کتاب آک ء۔

”ڈغار“ ناشاعری ہم کنا ایلو کتاب آتا سر حال آتا چر جوئی ء۔ ”ڈغار“ اٹی ہم کنا
 ڈغار ناساڑی حالیت، ڈغار ناباتی تا بیوسی وبزگی تا ہمو تاریخی چر جوئی ء ہرا کہ گیر اسے ناع
 ڈغار ء دتر چر کرسا اونا در وشم ء مسخ مروک آلاش جوڑ کرینے۔ ”ڈغار“ تاہم زدہ غامون ء
 شاعری نادر وشم اٹ تالان کنگ نا کوشست آتے کریٹ۔ دادر وشم داوار بیرہ غزل ناوڑاٹ

”ڈغار“ ناخوانوک آتے بھاز زیات دُوبفرو۔ بلکہ ڈغار نا ڈکھ وویل عو پابند نظم، آجو نظم چورک
ویک تاکی تادروشم اٹ مون آ اتنگانے۔

غزل نا ”ہائی“ ہر اتم تینا مون ء کئے آہڑ سا تو اونا داخر مہری ء ائسل تک ائی ہم
اتقوٹ، نئے ای اونا داخر مہری ء ائست آہلکٹ، بلکہ نظم وچورک آتا سیبوع ہلسا تینا ڈغار اٹ
ڈرانا کیراٹ لنگارنا کوشش ء کریٹ۔ تینا ڈر د ء اخس بادوی تسنٹ دانا کچ کن تون اف۔
بلکہ ڈغار ناخوانوک بھاز جوان سر پند مرو۔

دا کتاب ناہینک منگ اٹ راہ شون بلوچستان وراہ شون قطر بینٹ ناسگت آتا
مدت وکمک تون اوارگڑ اس ایڑ ایلمک ہم تینا کمک ناڈومر یغینو۔ ہر افما لکھ تورو۔

حمید عزیز آبادی

جنرل سیکرٹری، راہ شون ادبی دیوان (رجسٹرڈ) بلوچستان

11، اگست 2020ء

خدایا رحیم اُس نی پرورگار
موآب اٹ نبیٰ نانی بشخہ قرار

پُتاک ہم کنا مسٹو گم گار
کہ جمرک ءُمون آارے لگ تہار

تہار آتے ٹی لُمہ غاک اشکلبار
دِترک ہم وہنگ ءُ ننا بے شمار

کہ لگوک ءِ ہر جاگہ خاخر زراب
امن کن ہُروک ءِ کنا دا ڈغار

☆☆☆

رحمت اللعالمینؐ نا سدخہ اٹ
دا ڈغار آ اے خدا رحمت دسہ

☆☆☆

پند جاری سلسلہ مُستی روان
عاشق آتا قافلہ مُستی روان

مست ء بے خود پُر خمار ء فکر اتون
جوش و جوزه ولولہ مُستی روان

واپسی نا گل کشتی تے ہُشن
مُسُنے دا فیصلہ مُستی روان

گام گام آ جہد ہمت جیرت ء
سگ سینہ حوصلہ مُستی روان

پند آخر سر مرو ء مڑل آ
کے کسر ٹی زلزلہ، مُستی روان

معتبر تینے کرینے شار ائی
خلکنے او ترہ ۽ دستار ائی

دیرہ ورناتے خلیرہ دژمن آک
ہمت افگ بزدل آ سردار ائی

چار زانوس او وخت نس غیر اتون
ڈینڈ مس او ڈن ائی بازار ائی

خلق ائی او سریلہ ۽ خود سر ۽
فرق ۽ تحچک بندغ و سہدار ائی

سریلہ اٹ رند ائی اونا حمید
قول کیک او اف مگر کردار ائی

شون داری تمن نا نشان مهر گڑھ
متکن انگا کنا داستان مهر گڑھ

مش کنا متکن ءِ قد بالاد بُوڑ
اے ”دراوڑ“ چُتک دا بیان مهر گڑھ

کیب آبولان انا تُوٹل بش زنده مرک
قوم خوم ءِ کنا زئی، زبان مهر گڑھ

جون سخت ءِ کنا بسنے دا خمیر
جوڑ ءِ لُحج کنا، نامش آن مهر گڑھ

میل لشکر کنا، پُٹس بچار ءِ او
حال حوال ءِ کنا، گپ تران مهر گڑھ

دُر د خوشی اَسٹ جنگ امن تون اوار
زند انا کارواں مہروان مهر گڑھ

مشکل ۽ آسان کنگ نا غم ۽
درد اسے درمان کنگ نا غم ۽

گگ تہار ۽ خلقت ۽ شوگیر ائی
سہب انا آذان کنگ نا غم ۽

وخت انا اے تحت ۽ میری آ پدا
نوری ۽ سلطان کنگ نا غم ۽

انتظار اٹ بے قرار اٹ، تلوسئی
نی دڑہ اعلان کنگ نا غم ۽

زیہل آ گودل ہر اتم نی بروس؟
خوشی و اومان کنگ نا غم ۽

قرآن ۽ ایس نیام اٹ تِسک دغا کنے
کٹھ لکیر ۽ مُرغن، زو کہ جتا کنے

میری نا خواجہ نُسٹ کس تاج کاٹم آ
بوتاری ۽ پُلا او بزغر تخا کنے

اودے درو کریسٹ ای تول خیسُن اٹ
ورنا تا لاش ایٹک او ناروا کنے

مڈی و جائیداد ۽ کیدانے تُوسنے
دھوکہ دغا و مکر اٹ ریفے پُلا کنے

تخت ۽ تینا کنگ کن نی تختہ غا برک
دلدست آ کاٹم ۽ تخ، پارے سفا کنے

پُر جوش و جوزه کن تون، ای تینا آسرا غا
پونج آتے ہر ف تینا، داسہ ہنک اُرا غا

ایسر مس انتظاری بس پین داخہ صبر اف
ہوغور اٹ مٹ پا نیاڑیک سردرا غا؟

فرعون دور انا نی، نے کن برو ۽ موسیٰ
ایسر مرو ۽ دے اس دا دور ناروا غا

سر سہب تینے چا وہ، سر سہی ۽ کنا دا
دژمن نزور ۽ اُخس ہر فنگ ۽ دُو چُتا غا

آہڑ نا لگ و جولا، گور بیچ سو تڑوک آ
کڑک کن کہ لکھ اس، دا سرز میں جتا غا

کنا مڈی بلوچستان چلتن

کنا دستار نی اُس شان چلتن

حکیم اُس نی کنا لقمان چلتن

کنا نی دُرد ءِ چاسہ جوان چلتن

کنا پگہ کنا مون آ سلوک ءِ

تینا گرتی تے دیر ءِ پان چلتن؟

مریوہ سُم تا گواچی با ءِ ملیہ

کنا نی چہرہ ءِ بس خوان چلتن

کنا دُرد آتا دیک ءِ بھاز چٹ

مرو ءِ مُشکل اس آسان چلتن

اُمید آتا کنا شاعر حمید ءِ

مرو ءِ سہب انا آذان چلتن

لُوج پینگن نِت شپاد آتا وطن
بے گڈر و بے مراد آتا وطن

بھیم خوف ءِ نِن تہار ءِ سہب اف
کونٹ شاغوک آ نپاد آتا وطن

اٹ مٹ برجا سلو دا بے وسی
اے وطن ہوعنگ، پراد آتا وطن

گوارخی دامان ہم بارودی ءِ
انت مس نے اے زباد آتا وطن

خنک خیسن، سبر و پرجوزہ ءِ
بہادر انگا زندہ باد آتا وطن

عجب شون تِسک زبان ءِ کنا
کریئے تجلّا گدان ءِ کنا

دا دنیا نا ظالم آ شرشور ائی
کرے بُوڑ اَحس تران ءِ کنا

کنا مَزَل افّ دا چلتن نا بُوڑ
دا مَش تان بُوڑا گمان ءِ کنا

امر کہ اریس اے نی لُمّہ وطن
نے تون زیبا جہان ءِ کنا

کنے آ دعا ءِ دا بولان انا
کہ راہی رواں کاروان ءِ کنا

نئے کنے سردار کنگ نا غم ء
نئے کنے بوتار کنگ نا غم ء

ای ہراتم مش تے پا ہتام کیو؟
چلتن ء دستار کنگ نا غم ء

گوارخ آک ء خیسُن آ لتار ائی
دشت ء وا گلزار کنگ نا غم ء

سگ و جیرت حوصلہ توشہ ننا
لشکر اس تیار کنگ نا غم ء

چُپ توُسُن دے ہنو دیگر مرو
داسہ بس کوکار کنگ نا غم ء

پُر جوش پُر اُمید اُٹ ہنگل توار کیوہ
گر بام سُب سے کن ای انتظار کیوہ

بولان قلعہ کہ، ای مہر گڑھ نا باقی
زیبا ڈغار آ تینا تینٹ ڈغار کیوہ

ای بٹ سے آ تولو، وخت اس گرو خلیوہ
ہرگار آ بھاگیا تون تینے شمار کیوہ

او کُوک کیک وخت اس حاضر مریوہ یکدم
کاٹم تنخوک ءِ دُو آ تینے تیار کیوہ

کس اس ہر ابد انگا، خن تے ٹی دا ڈغار آ
طوفان دنز و لوڑ ءِ تین تون اوار کیوہ

لُوجِ بِيئِگُنِ خوار زار آتا وطن
لُمّہ نا اے گم گار آتا وطن

مُونِ اِنگا جَمْرِ تَفُوكِ ءِ كَاٹْمِ آ
چِلّہ نا نن گگ تہار آتا وطن

ساہ ءِ دل دست آتخانو، سیاہ جغرک
زیتیل آتا، پُرِ خمار آتا وطن

لُمّہ غاک ءِ مار ءِ تینا پڑہ
واؤ زنگ ہوغنگ توار آتا وطن

چلتن آن مستائی اس ای ہم ہلوٹ
خنک توروک انتظار آتا وطن

کنا تو بحر و بر جتا، کنا تو مال زر جتا
کنا رواج ءِ پین وڑ کنا نے آن گڈر جتا

امر نے تو ریٹگو ای، کنا جتا ءِ مرک زند
سدا اوار ءِ رَغ تے اٹ، کنا ہمو دتر جتا

دا ہر دوسر نا نیام ائی نی جوان چاسہ خیر اف
اگر کہ تین تون ٹہپنہ، کنا و نا کسر جتا

کنا نما دتر تے کس اوار کے اسٹ مفس
نی پین کس، ای پین کس، اریس نی بدر جتا

دتر وطن کہ تَسٹ، وطن کہ ندر مسٹ
مسافر اُٹ ای دشت انا، اسل کنا کسر جتا

دُردِ اسے تونِ ہمسفرِ ہنگلِ توارِ ۽ زندگی
بمب و بارودِ ۽ مگرِ ہنگلِ توارِ ۽ زندگی

جوزہ خاکِ اُباسُنِ آ، راہی رواں لاڈلے لڈے
حوصلہ سینہ جگرِ ہنگلِ توارِ ۽ زندگی

چیرنہ طوفانِ ۽ نن ہورہ گروکِ آتونِ اوار
خاخرِ آن کینہ کسرِ ہنگلِ توارِ ۽ زندگی

لُوڑے دَنزے گوتلو، دچرے جنگِ و مڑے
زندگانی نا سفرِ ہنگلِ توارِ ۽ زندگی

اے وطنِ زیبا وطنِ دژمنِ خنا جیرانِ مس
ندرِ مس مار و پدرِ ہنگلِ توارِ ۽ زندگی

جھدِ برجاء، جھدِ برجاء، دا صدا ۽ اُسْت انا
پا کئے پنپرِ امر، ہنگلِ توارِ ۽ زندگی

انقلابی فکر سے تون ہمسفر
کٹو آخر دشت انا تیوی کسر

پا امر مف نن تے دا سہب و سحر
اٹ مٹ دا نت شپادی بے گڈر

جوزہ غاک ہم ایترہ وخت اس کلہو
ای مروفٹ پین داخس درپہ در

ہمت آک ہم سوگو ء چلتن مثال
بس برو ء آسرائی نا خبر

نی اوار اُس رَغ رَغ برناز انا
اُستخان اُس، نی کنا جان و جغر

جوڑ تیا نا، جوڑ ء ای تینا تھوٹ
نیام اٹی پھل آتا تولون ہردوسر

برو جنگ آن پد آرام وخت اس
کروٹ ای میری ء ہٹام وخت اس

تہاری اف کنا کاٹم نا چٹی
تجلائی ترو گربام وخت اس

کنا شتکو کنا نازل برو ء
مرو ء دُو پہ دُو ہمگام وخت اس

خنوٹ ای روبرو تین تون اودے
مریفو ء کنے آ جام وخت اس

تہو گوریچ ہُشانے پُھل و پن ء
کرو ہر ترنک ہم بادام وخت اس

تلوسہ تلوسہ گلگ تہار انتظار
پین کپہ ہرے زو بہ یار انتظار

ساندہ شوگیر اٹی خنک نے کن پروک
درد غم تون حسکہ اوار انتظار

ہیت افگ مگر دا کنا ذات انا
نا چڑہ ارفک مچ آ شار انتظار

سرزمین نا کنا ہر چٹا نت شپاد
بے گڈر بینگن ء خوار زار انتظار

مرغن آ دانن اٹ گار گار ء پراد
نور خن تا کنا گم گار انتظار

سین محمود

تہار آ شام اٹ پا داڑے دِٹا دِتر روانِ ءِ، سین محمود
کلهو رینگو ءِ سہب اسے نا، نا کاروانِ ءِ، سین محمود

بلند بھلُن نا فکر بُوڑ ءِ گواہی ایتک کنا دا چلتن
کہ بندگی کن کر یس قربان نی تینا جانِ ءِ، سین محمود

شپاد، پینگن نی بے گڈرتا کریسہ ہییت ءِ تہار آن تیٹ
ای دیوہ مُستی تہار آ شام اٹ نما ترانِ ءِ، سین محمود

یک تاکی

سُہور وختِ ءِ وا سُہب تمّو
توار آ چک آتا خفک توروک

تہار آ شام نن تے ٹی کنا ماہ لنج نا ڈس ء
دا شوگیری آ خن تے ٹی کنا ماہ لنج نا ڈس ء

ای مستائی امر ہلپر تینا چلتن نا بالاد آن؟
کنا کوہ و دمن تے ٹی کنا ماہ لنج نا ڈس ء

ہراڑے رند خزم آتا اے ریک اٹ گم گارنسک
ہمو وا دشت و ڈن تے ٹی کنا ماہ لنج نا ڈس ء

اسل ہچ گیمروک افس کنا آلوچ انا پھل آک
پیہن پھلی نا پن تے ٹی کنا ماہ لنج نا ڈس ء

گلاب و گواڑخ آتے کن ہروک ء پڑک و بشام
امید آتا چن تے ٹی کنا ماہ لنج نا ڈس ء

زباد و مسک بنگ ء تہو ٹی زلف ماہ پر نا
گلاب آتا بدن تے ٹی کنا ماہ لنج نا ڈس ء

میری

قہقان آ اگر کہ ای بسٹ نی کیس بیان ء میری نا
مٹانے کنے کس پارینے دیوال دڑانے میری نا

ای گار پر اد اٹ ہو غنگ اٹ ای کور ز ہیر آن زیہل کن
قربان ہمو ای خن تے کن او شان ء خنانے میری نا

یک تاک

نے لوج بینگن شپاد لکھو
ہرا تم اسکان پر اد لکھو --؟

کنا بال ایٹک وقاب آتا ڈس
برک تیوہ نے ماہتاب آتا ڈس

تہار آتے ٹی سہب اسے ناگروشک
ارے فکر ائی انقلاب آتا ڈس

عجب گند ء خوشبو دتر ٹی کنا
کنے تس ہتم پھل گلاب آتا ڈس

ارے آسرائی نا کنڈ آ سفر
تفہ پن دژمن عذاب آتا ڈس

قدم تیز ء جاری، دتر لار ائی
کنے قبلہ تسک شتاب آتا ڈس

دشت اسے ٹی نُسکّہ جاری سفر
 نی ہراڑے نُسہ؟
 ای وطن کن تِٹھ گٹ آن وتر
 نی ہراڑے نُسہ؟
 ہر پُچنا خواناکہ، اودے خلکڑہ
 یا کریرہ کور گم
 لمہ غاک اوغارہ، نُسّر درپہ در
 نی ہراڑے نُسہ؟
 داغ تِٹھ سینہ غا سگریٹ اٹی
 ڈرل اٹی کشارہ خن
 ظلم برجا نُس کنے آ داخہ در
 نی ہراڑے نُسہ؟
 چلتن ہم مستائی تِسک دشت اٹی
 لڈارہ گہوش اٹ گواڑخ آک
 خلق اٹی تالان مس ہندا خبر
 نی ہراڑے نُسہ؟

ظلم ۽ چنگیزی آ سگا محسا
 کیمپ ائی زندان ائی
 سُم تا مومن اٹ سینہ ۽ تِس سیاہ جعفر
 نی ہراڑے نُسہ-؟
 خل تے سرچہ او کریکہ مش تیٹ
 نُسکہ بیٹگن ملاس
 نَس گچین ۽ زندا سے کن درپہ در
 نی ہراڑے نُسہ-؟
 فاندہ نا وخت آ اینو تو سُنس
 خن تے بڈی ہرسہ
 الویسہ داکان مالو ہمسفر
 نی ہراڑے نُسہ-؟
 دشت سے ئی نُسکہ جاری سفر
 نی ہراڑے نُسہ-؟

مزدور

سلام ۽ نا شپادی ۽، سلام ۽ نا دا خواری ۽
گنگ و بیل نا دُو ٹی نی ہر فیئس تغاری ۽
زباد و پھل خوشبو ۽ نما دا نھید اٹی مزدور
نما لشی و تیشہ ٹی جہاں نا شونداری ۽

سُہب تَمّا۔۔۔

داچک آتا چوچو ناز بیا تو ار ۽
گچین ۽ ہنن ۽
کہ خوشی تاتینا
او ذکر ۽ کنگ ۽
سہور ہم ختم مس۔۔؟
یا گر بام وخت ۽۔۔؟
چاوہ سُہب تَمّا۔۔؟

فکر زیبا روان کن تون ء
انقلابی تران کن تون ء

ای گروک آتون سفر کیوہ
مڑل آتا نشان کن تون ء

دمداری تے ای تپڑہ، کاوہ
توشہ کھی زکان کن تون ء

کامیابی سلوک ء پھل دُو ٹی
فکر ہندا گمان کن تون ء

زلزلہ نا کنے خلیس افگ
نے تون ماڑی، گدان کن تون ء

کاروان اٹ کنا شپاد آک ء
نی منٹ اس، جہان کن تون ء

تتاڑاٹی ءِ پھل آک، ہر پھل مس دتر
دڑد آتا گواچی مسک زیبا وطن کنا

چیرار دا ڈغار ءِ، بارود او دسیر
خوشی تے کن ہروک ءِ کوہ و دمن کنا

جاری حڑینک خن تان، شوگیر و بے نعی
بے شون زندگی ءِ، بے سہب ءِ ن کنا

نی پاچوہ بریسہ ای نے کن بس زہیر
نی ساہ انا کہ بند اُس اے گل بدن کنا

نازل نا ذکر ءِ کپر متنگ دُن مفک
نے تون ءِ سوچ زیبا، نی فکر و فن کنا

شاہین

آواز تِس لُمہ وطن، شاہین بَش مس تِس دِتر
دستار مس اونا کفن، شاہین بَش مس تِس دِتر

بولان انا شہباز مس چلتن کرے تے آفرین
تسک گواہی کوہ دمن، شاہین بَش مس تِس دِتر

ہمسری طوفان اتون ہورہ گروک آتا مثال
مسک عذابی آن نمن، شاہین بَش مس تِس دِتر

کاٹم ۽ دُو آتخا، مزل تیا او کس روان
دھرتی ۽ پارے جان من، شاہین بَش مس تِس دِتر

گر بام نا پیغام ۽ تِس، مرغن تہار آنن تے ٹی
پین انتظاری نن مفن، شاہین بَش مس تِس دِتر

دادشت مش دامان انا، گواڑخ گلاب آک ۽ ملاس
پیناری ۽ مچ آچمن، شاہین بَش مس تِس دِتر

بلوچستان سمجھائس

ای گم اُٹ کر بلا تے ٹی کنے، کنے آن کر پئس گم
نی چاغی نا ہُشنگوک آ کنے دیامان سمجھائس

مثال اٹ مَش تا ای سوگو، تلار آتیاں اریٹ ای سخت
کنا ہمت کنا سگ ء امر آسان سمجھائس

ہُشیشہ نی ، کنے یگا ، خلیسہ نی کنے کاسہ
کنا دا اُسٹ ء نادان آ بلوچستان سمجھائس

کنا سنگت کنا فکر ء اونا بس یاری ء کن تون
ارے کن تون پانت اس کنا خوداری ء کن تون

ضمیر ہچ ہیٹ ء ہنگ اف کنے آ جبر کنگ ء
تخانے خوش کنے دڑداٹ، غم ء غمخواری ء کن تون

گچین آ فکر انا لشکرئد ء کن تون، روان اٹ ای
تینا سردار ای تینٹ کنا سرداری ء کن تون

کنا تڑہ ارے چلتن تفیٹ سوچ انا دستار
ای عاشق ڈیہہ انا تینا اونا دلداری ء کن تون

تلار آتے، سمندر تے سفا ای چیرسا کاوہ
ترندانگا اے زوراک آشتاب آسواری ء کن تون

ڈغار ء زیبیل آ تینا امر خشتکاوہ ای پاروٹ
بیاباں دشت یاپٹ ء گل و گلزاری ء کن تون

دنز ۽ لوڙ ۽ يار مڇ آ خلق اٿي
لڳ تهيار ۽ چار ڪنڊ آ خلق اٿي

مون ۽ ڄمڙ جهڊ برجا خلق اٿي
داسڪان اف سهڻ تينا خلق اٿي

آخريڪو ني اُميد اُس، ديدہ خن
خنڪ هُروڪ ۽ ۽ آ ورنه خلق اٿي

هُوره نا وڙ تيز مس هڳل توار
بش مريو اي ڪوڪ پٽا خلق اٿي

جنگ انا دوران ماتن دير ڪيڪ-؟
شائٽ اي ڪونٽ نيڏا خلق اٿي

نی جائیداد ۽ کنا کُنیسہ
اگہ ہیٲ کیو ای نی سُم شلیسہ

ہراڑے پُٲو ای گل بدن تے
چُٲا تے دیسہ نی گم کیسہ

شریدہ کیسہ نی کاٹم آتے
نی لُمہ غاتان چُٲا پُلیسہ

امر پا تینا ای کونٹ ۽ چنڈو؟
اُرا اُرا ۽ کنا ہمشیسہ

نی داسہ داکان لُمہ غاتے
اول نی داکان چُٲا دریسہ

نی ٹنگ کیسہ بدن تے ڈرل اٹ
کہ داغ سگریٹ اٹی نی تیسہ

شرف تہسٹ ای کریٹ اودے گچین
او کنا دا شار انا لائخ متو

کاٹم آ اونا تھٹ، ای بیرفیٹ
او ہمو دستار انا لائخ متو

گواڑح آ تا نیام اٹ اودے تولفیٹ
زیہل آ گلزار انا لائخ متو

ہر ادے ناشناختی کارڈ۔۔۔؟

وقاب اُٹ مَش تَلار آتا
دا دشت و کوہسار آتا

امانت ءِ وطن کن تون
دا تیوی کوہ دمن کن تون
ای بے خود عشق ائی تینا
ارے دُو ٹی کفن کن تون

ای رَند اُٹ شہ سوار آتا
وقاب اُٹ مَش تَلار آتا

کریٹ کاٹم ءِ قربان
امر اوڑا مفر حیران

کنا خلق اٹ کنے پاک
ہرادے نا شناختی کارڈ
ہرائگی کاسہ نی دیر اُس۔؟

کنا اوڑان جتا میراٹ
کنا دھرتی کنا میراٹ
رسینگا زغم انا زوراٹ
اونا اف باوہ نا میراٹ
دا تاریخ ء قہار آتا
وقاب اٹ مش تلار آتا

گواہ ء چلتن و بولان
امر اوڑا مفر حیران
کنا خلق اٹ کنے پاک
ہرادے نا شناختی کارڈ
ہرائگی کاسہ نی دیر اُس۔؟

کسر تا ول ول آن واجب
ہراسہ جل خل آن واجب
تلار و گھٹ گھر آتیاں
ای مَش تا تل تل آن واجب

ای طوفان ریگزار آتا
وقاب اُٹ مَش تلار آتا
وطن نا مَش کنا درمان
امر اوڑا مفر حیران
کنا خلق اٹ کئے پاک
ہرادے نا شناختی کارڈ
ہرانگی کاسہ نی دیر اُس۔؟

وطن نا مَش تیان پیدا
دُفن او خاک اٹی ولدا
کنا او مرک زند ء بس

کنا کونٹ ءِ کنا بندھا
ارے زیب اس ڈغار آتا
وقاب اُٹ مش تلار آتا

بلوچستان بلوچستان
امر اوڑا مفر حیران
کنا خلق اٹ کنے پاک
ہرادے نا شناختی کارڈ
ہراگی کاسہ نی دیر اُس۔؟

وقاب اُٹ مش تلار آتا
دا دشت و کوہسار آتا

شہید ظفر بلوچ

دلیر آ بہادر آ ظفر
وطن کہ تے دتر

تلف آ کاٹم ء تخا
راون مزل آتیا
توار بس او جی کرے
وطن کہ تینا مس فدا

نشان جہد انا کسر
دلیر آ بہادر آ ظفر

شہید ء خیسن آ سلام
حیات ء زندہ ء مدام
بروک آ انقلاب کن
کرے او تینے شاد کام

بلند جوزه داخہ در
دلیر آ بہادر آ ظفر

کریئے ناز سرزمین
نے کیک چلتن آفرین
دتر ٹی خیسُن آ نما
تخوک ء سہب انا یقین

نے کپر ای سفت امر
دلیر آ بہادر آ ظفر

تُند مست پُ خمار
گروک ہورہ تون اوار
زارب ء تیز بَش کرے
نا انقلابی آ توار

کریںے گل ءِ ہمسفر
دلیر آ بہادر آ ظفر

تہار ءِ روشنی تروک
نما ای فکر اتون تفوک
روان ءِ قافلہ حمید

برو ءِ زند ائی سحر
دلیر آ بہادر آ ظفر

کس اس نے اف پاروک ء۔۔؟

شپاڊيڪ ء، داخوار يڪ ء

خړو يٺڪ آڪ ء۔۔

خسڪه ء۔۔

پروڪ آخنڪ ء، گلو ته

چناتے ني کنناڊيسه

تفيسه خن تے ني اوفتا

ني كيسه گم گاراوفته

بٹسه لاش ء ني اوفتا

کنناخلق اٺ، کننے بڑگ

تخانس ني

کريٺس غسب مڏي ء

کس اس نے اف پاروک ء۔۔؟

ہموخہ ظلم کر کن تون۔۔۔۔

کنا نی گُردہ نا لٹ ءِ
امر دا پار بے بالاس۔؟
کنا نی فصل ءِ تڑاس
کنا نی نھیت ءِ روتگ اُس
کنا پالیز انا زی آ
کرینس شینز انا گوہٹ
نی تَس پتگ جوہان تے
ہُشاس نی کنا زاغ ءِ
کنا دیامان دشت آتا
ہمو گوارخ نا پھل آتے
اُسل گٹ آن کشکانس
کنا دیامان دتر چُر ءِ
کنا نی پیر بوئڈ آتا
کرینس قلف تابوت ءِ
ہموخس ظلم کر کن تون
کہ پگہ دُرد سلنگ کیس

فکر شاہین بس ارے کن تون
مَش تَلار آتا سَنگر ءِ کن تون
جوزہ ہمت نا دفتر ءِ کن تون
نئے کہ کس اس وا دمر ءِ کن تون
دنز و طوفان ءِ خاخر ءِ کن تون
سوچ و فکر ہم تو سبر ءِ کن تون
وس طاقت خنے برے کن تون
کس ارے، ہمسفر مرے کن تون؟

زندہ ءِ تاریخِ ٹی یا کسکئے
بندغ ءِ زندہ اونا کردار کیک

ساہے دلست آتھک سدخہ مریک
او وطن توں قول کیک اقرار کیک

دیر تینا مزل آتا سر مریک -؟
اے کہ طوفان آں تینے ایپار کیک

بگی ءِ چکھنگ ٹے سرکارانا
دہنو کاریم ہم کنا سردار کیک

رند ائی سردار انا ورناک ہزار
دا وڑاٹ بیٹارے اوتا خوار کیک

معتبر دانشورے شاعر مگر
قاتل آتے قوم انا دستار کیک

خلق انا میر ہم ارے اوڑتون تئد
شیرانگا ورناتے ہر فک گار کیک

پراد ء دشت و دامان اٹ
خرمیتکی خنک ء ارمان اٹ

چٹا تا لاش ویران اٹ
کنا نیاڑیک زندان اٹ

ڈغار ء کربلا کن کن
تہار ء شام میدان اٹ

کاہو دیر آ رسیفو ای
کپوت ہم ٹھپ ء بولان اٹ

؟

کنے دا وخت پانگ ءِ ای دریہو کیو یا کپڑ
تہو طوفان بنگ ءِ ای دریہو کیو یا کپڑ

اونا دُوک ءِ کنا زچک ای اونا مون ءِ شَرنگ اُٹ
پلنگ ءِ تین کن دنگ ءِ ای دریہو کیو یا کپڑ

تہار آ مون انگا نن ٹی، توار ءِ شور کوکار ءِ
ارے کس تَرپ ہلنگ ءِ ای دریہو کیو یا کپڑ

بریر ہر فر کنا مون آ، چُنا تا او تفرخن تے
دن ءِ چم کن تون منگ ءِ ای دریہو کیو یا کپڑ

کس اس ایلم تے کن تینا کس اسے ہر چُنا تے کن
پر اد اٹ شار ہو غنگ ءِ ای دریہو کیو یا کپڑ

غم آک ءِ دُرْد انا دیوان ائی اُٹ
دتر چُر ٹھپ سے درمان ائی اُٹ

تہار آ دشت ائی ای اُٹ یزید ءِ
مقابل، خاخر ءِ طوفان ائی اُٹ

سفر برجا ارے دشت اٹ، خلیس اف
تینا ای مشکل ءِ آسان ائی اُٹ

خوینک ءِ نسکہ ءِ گار و پراد ءِ
سوب دادے بلوچستان ائی اُٹ

کنا دا جہد اسل سرسہب افگ
اگر تولو گڑا نسخان ائی اُٹ

اودے ولدا توار کیو انتے؟
تینے دُن بے میار کیو انتے؟

اَلْمی ءِ سفر گروک آتون
دے آ تولو قطار کیو انتے؟

ای لغور آتا ٹولی آن افٹ
تینے اوڑتون اوار کیو انتے؟

باسُن آ جوزه غاک کن تون ءُ
دم دری تے شمار کیو انتے؟

مڑل آتا مسافر اُٹ کاوہ
تینا گام ءِ کرار کیو انتے؟

کست کاڑ آتے تباہی ایتنہ
مہر انا پیغام راہی ایتنہ

میری آ ولدا گدان اس کینہ بش
وا قلات ءِ تختِ شاہی ایتنہ

تختہ غانن چک سلوک اُن تخت اکن
نورسی ءِ وا بادشاہی ایتنہ

سنگت آک ءِ انقلابی نعرہ تون
دژمن آتے تجھلائی ایتنہ

دمدري تے زندانا اُست آن درین
تازہ دم ورنہ سپاہی ایتنہ

ای قران ءِ شرف عزت تِسُدُط
نن جہان ءِ دا گواہی ایتنہ

ای تلار آتیاں کسر کیوہ
تیز طوفان تے تو سفر کیوہ

ہورہ نی آ توار ء ہگل تون
دژمن آتے تینا خبر کیوہ

ای خلیوہ ڈغار تون سودا
ندر اوڑا تینے مگر کیوہ

اریٹ ای کڑد انا سدا غازی
قول کیوہ تو پُر اثر کیوہ

سرز میں نا ای وارث اُٹ، خزم اُٹ
تولوہ چلتن آ گمر کیوہ

دا پھل انگا دیو ای چُناتے ہرانگ؟

دتر لپ ہر جاگہ شمار ء کنا

کنا خیسُن آخن تے ہرنے پر یس

نی مُرغن کر یس انتظار ء کنا

او چلنگ ائی ء کہ وا بیخ و پٹ

کس اس پٹہ مُلا مزار ء کنا

ہراڑے کہ کاٹم تے دو آ تخر

ہموڑے کرک نی شمار ء کنا

کسر کیک آخر ہنو سر مرو

نی توروں آخس توار ء کنا

کنا جان و جون ء کنا ساہ انا بند

امر کہ ارے او ڈغار ء کنا

گنج آک گل کنا ء، واہم ای بے مراد
ای خوار زار پیگن، ای لوچ نت شپاد

دا دشت گوارخی مسک دتر ائی چڈ
لتاڑ ائی ء سینہ پُر خون مس پناد

پین اخہ تولو ہوغو پین اخہ انتظار
اٹ وخت دُن سلو ء دا گوک دا پراد

ای کیو بے اُمیدی بائی کہ شالہ مش
آخر خنوت داڑے ای زند ء تینا شاد

دا خاخر آک ء برجا ہڑدے نا قتل کوش
چکو ء آخر اسکان دا ڈینڈ دا فساد

تیوی ڈغار ء عنبر دا گل زمین انا
ورنا تا دا دتر تیان او ہلکنے زباد

کرینٹ ای بڑا توار ۽ تینا
بنوک ۽ کس اس اف دا ہیت ۽ کنا

کنا جائیداد ۽ کرینے کلف
درینے کنے آن کلیت ۽ کنا

تقینے کنا دوتے ظالم پدی
او خوانگ ۽ تیوی آحیت ۽ کنا

کنا رسم دود آتے لتارنگ ۽
رواج ۽ روایت ۽ ریت ۽ کنا

بھروسہ اسل اف قرآنی اسے
کرینے شہید او مسیت ۽ کنا

بیدادِ ظلمِ تادی خانہ خانہ خراب کیک
خن تے تفک پُچناتا کسفکِ عذاب کیک

دا کُل کسہ غاتا سردار ءِ ہم سما
پیسہ ہلیک او تین کن بھنگ و شراب کیک

مڈی و جائیداد ءِ او غسب خلکنے
دو ءِ تینا او بڑزا حسک جواب کیک

”مہمان تے خواہفک او تینا و تاخ اٹی
ایلم تا سُم شلک او تینے نواب کیک“

طوفان سینہ ٹی ءِ کنگ ءِ تیز لار
بس جون اٹی ءِ خاخر تھٹی زراب کیک

پہہ کر حمید ءِ اینو او مسنے گنوک
تینے آن اڑ فک او، تین تون خطاب کیک

چورک

بمسفر ہورہ و گروک آتا
کانہ نن مون آ اے بروک آتا
نم بفیرے، نما خدا حافظ
انتظار اف نن سلوک آتا

چورک

وس کریٹ، پاریٹ اودے کپہ نی
واہم اودے تین تون اسہ جا کر لیس
نی اگر کہ ہلکسہ ہییت ء کنا
کن تون اینو دُن متوکہ، خان جی

زیل آ گول نا چاری انتظار
خنک خیسُن پُرخماری انتظار

پڑہ کر نی، زو بہ زیبا بال ائی
تلوسہ ء بے قراری انتظار

گیر اسے نا ای زہیری تا خلوک
غم تا راج ء، نن تہاری انتظار

خن تے تینا پاش کر، بر ناز ائی
نا اواری تا کچاری، انتظار

پھل و گواڑخ آتے کَشکِر اٹ مٹ
پین اخس اشکباری انتظار

چڑھ ہیت ہیت آ او ہرک قرآن
بھروسہ یقین اوڑا یگا مفک

اگر فیصلہ مس زمین نا کنا
دوارہ کنا اونا پڈا مفک

تینا گل ء مدی تے اسہ جاہ تخی
کہ واہ ہم او چلتن نا خاس آ مفک

کنے آن پلانے چناتے کنا
اسہ جاہ رہنگ انگ داسا مفک

وطن زند بود ء وطن زند مرک
وطن دین ایمان ء سودا مفک

جہان نا چمن زیب ماڑیک انت
تینا مٹ دھرتی نا پیدا مفک

تُو بے ٹی ہند

نما سوچ بیمار ارے ژند بند
کنا فکر پٹنگ ءِ تُو بے ٹی ہند
نی انسانیت نا مرک پائند
کرینس نی ہر جاگہ پودام گند

وہم

درو آن ای پریشان اُٹ
کنا وہم ءِ علاج افک
کنے اُسٹ آن درینے کس
خدا کے دا حقیقت مف

تخت اسے کن تختہ غا لگا حمید
دیو نے اُست آن امر زیبا حمید

دیر بگ پاہو نا ریز آن ہلکنے۔۔؟
دا وڑ ء تاریخ ائی لکھا حمید

ہج ہرنے کاٹم آن، مینا کفن
ساہ ء دلست آ تتخا پھل آ حمید

موت اناخن تے ٹی خن تے خلک ہرا
ندر کاٹم ء کرے تینا حمید

شاہد ء بولان چلتن تون اوار
مرگ ء ہم حیران کرے مخ آ حمید

دا اُسْت پُر امید ءِ باسُن دتر ننا
پُر فکر انقلابی جاری سفر ننا

اے سوچ متکن ازگا مسک کفن دِن
تازہ ءِ فکر اسے تون روشن کسر ننا

دا دشت کربلا ٹی طوفان اسے تو تئد
چلتن نا کچ آجیرت، سگ و جغر ننا

میرات ءِ پیرہ غاتا، مڈی و جائیداد
ہر مال و زر ننا ءِ، دا بحر و بر ننا

عید مبارک

لاش آتا قطار آک ءِ نھے عید مبارک
ماتم نا توار آک ءِ نھے عید مبارک

ورنا تا کنا جھد مگر سہب کرو ءِ
داسہ تو تہار آک ءِ نھے عید مبارک

زیبا غا کنا خلق اٹی ءِ دورِ یزیدی
دا ظلم قہار آک ءِ نھے عید مبارک

یک تاکی

اے وطن زمیل آ، ناودی مش تیان
نخب اٹی توکنے، مش تے ٹی نا دفن

نیام ائی کنا اونا، اعتماد پٹانے
پت اف اسل داسہ، اعتماد پٹانے

شرف و عزت ای تِسٹِ خیسُن اٹ کریٹُت تول
سُم تے اٹ کنے خلا، اعتماد پٹانے

اودے ہچ دھرم دین اف مسیت آ ہم شلانے سُم
او قران ءِ بے بالا، اعتماد پٹانے

او خلیک نیاڑی تے، سُم خلے چُتاتے ہم؟
اف بھروسہ ہچ اوڑا، اعتماد پٹانے

نن تو اونا ہر دھول آ چاپ خَلکنہ وخت اس
داسہ دھول اَرنگا، اعتماد پٹانے

نہار اس پاوپا پرتے۔۔؟

نہار اس باءِ پٹانے

مہارئے نئے

لغامئے تے

نئے کس اس اودے

تو ننگ کیک

کس اس اف اودے تو روکئے

مدامی کف کنگئے، ارے اوسریلہ خلق اٹ

اولتا ٹنگئے پھل آتے

کنادادشت ودامان نا

کنا خلقتئے کیدنگئے

نہار اس پاوپا پرتے؟

کس اس ”سی پیک“ پا پکتے۔

نن تون ہم تو۔۔۔!

نن تون ہم تو ہندن مسک
ہندن مس کہ نم تون منگ ء

نن تے تدیفین شوگیری ٹی
خنک پروک ہم نسر خیسن
ہو غنگ نسلنگ گار پراد اس
نن تون ہم تو ہندن مسک
ہندن مس کہ نم تون منگ ء

تمار ہندن لاش آک ہستین
ہندن ڈاکٹر استاد آک ہم
شاعر ادیب ہم سُم تا گواچی

بے گوا مسر زیبا ورناک
ٹنگ ٹنگ مسک جون بدن مس
چندی تا ہم لاش خلتو
نن تون ہم تو ہندن مسک
ہندن مس کہ نم تون متنگ ء

خاخر تسر بن بندر تے
خلق آتیا مس بمباری
سُم کاری مس کودک آتا
نن تون ہم تو ہندن مسک
ہندن مس کہ نم تون متنگ ء

گڈیکو دا جنگ ء جو ء
دژمنک ء نا ساہ کندن ٹی
ایڑے نن تون ہندن مسک

پارے استو بنگالی اس
نن تون ہم تو ہندن مسک
ہندن مس کہ نم تون منگ ء

ہستین دا توار ء
اے لمہ اشکبار ء
تتاڑ خلق شار ء
ہر مار گم گار ء
ہوغوہ روڈ اسے آ
پٹیوہ تینا مار ء
گوگو خلیک با پست
خاخر ٹی دا ڈعار ء
ہڑدے شپاد پیگن
جٹار خوار زار ء

ڈغارِ کنا

دادشت ۽ ملاس آ
داریک آ تا پٹ آک
نعے بے ۽، نعے دیر ۽
آہر نالک آک
خاخر دسوک آ
ہُشانے درینے
ہر بوج پن ۽
نعے خر سیک ۽
نعے گہوش ۽ چرک ۽
دامون انگامش تا
ای وخت اس ہر یوہ
ارے گند خوشبو
شہید آ تا زگرانگا

خیں دترتا

کنا باوہ پیرہ نا

گڈی نشان ء

کنا زندگی ء

کنا زدمرک ء

امرکہ ارے او، ڈعار ء کنا

یک تا کی

داہیت آتیا امر پاجھوک مف کس اس؟

مدّیک تیوی او نا، دھرتی مگر کنا

.....

سفا قتل کوش ء کنے آ جاہو

دا جنگ آتیاں پد امن نا کلاہو

امن میلہ

کننا چلتن نادامان اٹ

امن نامیلہ ۽ برج

خوشی ناشیر باگلک ۽

لڈے لاڈے لڈے لاڈے

بلو ہالو بلو ہالو

ارے ”چھکیں بلو چانی“

وطن ناشان اٹی لیکو

شہید آتا سفت آک ۽

جوان و پیر مڑ آتا

وُحّی شیر زال آتا

چُنتا تا ہم مڑ وگوازی

کہ غازی یک ہم کچاری ۽

کہ دامان اٹ دشا بیت آ
 ارے بس دھول اتون سرنہ
 بسر وزنیک ہم
 بسر وزنہ گرتنگ ء
 عجب زیبا جوان آتا
 چکہ وچاپ انا گوس ء
 ہراسٹ خوش گل وبال ء
 چتی آتارانا پلویر
 سڑک آتا تحوک افس
 نئے گونی تے ٹی مش شاغوک
 شناختی کارڈ ہنگ پک
 نئے کس ء دن پانتلک
 ہراکاں بسنس داڑے؟
 نئے خلیس ء خوف اناراج ء
 اسٹ اس بس کنے پارے

ہر اتم جنگ ایمرس
ہر اتم مس امن میلہ
گڑا اُسٹ آ آتیں اے تے
ہر اکہ ڈیہہ کن تینا
دترتے جان انا شولار
ہراتے گم کننگا سس

بہادری تے مِش مرے، شلنگ ءِ سُم چُنا تیا
سفا او ژند ددر ءِ، شلنگ ءِ سُم چُنا تیا

ہبکہ ءِ، لپڑہ ءِ، او ہریشی ءِ خوف ائی
تینا او جند آ شک بر ءِ، شلنگ ءِ سُم چُنا تیا

لغور داخہ در ارے، اُرا تیا جھوٹی ءِ
تنگ ءِ پتک بندر ءِ، شلنگ ءِ سُم چُنا تیا

رُختی اسل افک

زہری و تراسان ناہر گھٹ و گھر آتے اٹ
ہستین اور نُسُر دلجان و بارک جان
نن تے ٹی تہار انگا او سہب سحر نُسُر
طوفان تہو دز اٹ او جہدء کسر نُسُر
مخار فدا مسر دژمن تے کریر حیران

او لُمہ نا مار نُسُر دلجان و بارک جان
ہستین اور نُسُر دلجان و بارک جان

رُختی اسل افک، نن سانده اور اسہ جا
حیرت و جعفر جاعن، دا جہد مرے برجا
بس شیف مفک کاٹم تاریخ گواہ نن تون
دل دست آتخر کاٹم، نن تون ارے ورنہ

پُر جُوشِ خِمارِ نُسرِ دِلجانِ بارکِ جانِ
ہستینِ اوارِ نُسرِ دِلجانِ وِ بارکِ جانِ

دا لُمہِ وطنِ دھرتیِ نمِ تونِ امانتِ ءِ
پاریرِ کلہوِ تَسر، نا فرضِ حفاظتِ ءِ
دھرتیِ نا پِنِ آ بیرہِ کاٹمکِ تِخوکِ ءِ بس
دا جُوشِ نصیریؒ ءِ مہرابیؒ شہادتِ ءِ

عبداللہؒ تہارِ نُسرِ دِلجانِ بارکِ جانِ
ہستینِ اوارِ نُسرِ دِلجانِ وِ بارکِ جانِ

حیات

لُمہِ جِجانا گد اٹ او، مار انا دُو تے تفک
لیفک تے، سینہ تے او وہیفک ہشت سُم

گم گارا تاوطن

اے کنالمہ وطن نے

انت پاو۔۔؟

نے ہراپن تے ٹی پایا نازیفو۔۔

یا نے لکھو پُرخمارا تاوطن،

یا سفت اٹ پاو نے۔ کوہ و ہسار آتا

وطن، زیبا وطن، یا نے لکھو۔۔۔۔

گم گارا تاوطن۔۔؟

شہید شکور بلوچ

نن تہار آتے نور نی بشخاس

سہب اسے کن شعور نی بشخاس

کاروان نا مسافر آتے وا

پین ہمت شکور نی بشخاس

کلی گُرنو

کلی گُرنو توفک بڈ آ
خنک ءِ خیسُن مول ءِ ورنہ
لمہ جیجا دھرتی زیبل
جوش اٹ پاک ایٹک ہگل
کاٹم اونا دست آٹے
مست ءِ بے خود راہی امبل

جوزہ باسُن سانده اونا
کلی گُرنو توفک بڈ آ
خنک ءِ خیسُن مول ءِ ورنہ
توفک مدّی سنگر جاگہ
جل تا خل خل اونا سرچہ
دژمن اوڑا دُرینگ کپک
تینا تینٹ مش تا خواجہ

دن ءُ مٺ کیک دھرتی پیدا
 کھی گرنو توفک بڈ آ
 خنک ءُ خیسُن مول ءِ ورنہ
 سر مس مَش تا کوہان آتے
 کپ کیک نیام آن طوفان آتے
 گُوک اٹ اونا عُوْرانٹ آک ءُ
 دریہو اینک تَنگان آتے

قد اٹ بھلُن سبر زیبا
 دن ءُ مٺ کیک دھرتی پیدا
 کھی گرنو توفک بڈ آ
 خنک ءُ خیسُن مول ءِ ورنہ
 خام چوٹی خاکی دستار
 سرسہی نا روشن استار
 زیب وطن کن سوغندی ءِ
 نے کن سدخہ قول و اقرار

مڑل تے کن کاٹم سودا
 تینا وطن نا مسر شیدا
 کھی گرنو توفک بڈ آ
 خنک ءِ خیسن مول ءِ ورنہ
 خون نا خواجہ سُم تا جلوک
 قوم اُلس نا مون ءِ سلوک
 جنگ ءِ کٹا سرسہی اٹ
 بگی چک آک شکی تولوک
 سخت ءِ پگا اُمیت آتا
 تولوک ای ہم تینا تحت آ
 کھی گرنو توفک بڈ آ
 خنک ءِ خیسن مول ءِ ورنہ

نا جتائی لگھینے خاخر ء
کربلا ء دُرد غم تا حمر ء

ڈکھ ویل ء چار کنڈ آ ہجر انا
دُرد انا شام ء، یزیدی لشکر ء

ہر گدان ء غم تا گندار آ بش ء
تو بے ہم ماہ گیر ائی ء اندر ء

خمب کیو ای جوڑ تیان تے بک ہلیو
دین و دُنیا، پاوہ تینا دلبر ء

خنک توروک ء کنا ماہ لُنج اکن
خلق انا نم گودل ء پاوہ برے

اومیت

گل بال اٹے زیبا ڈغار
ہرچار کنڈ آ لالہ زار
نیاڑی نرینہ تون اوار
”چکلیں بلوچانی توار“
دشت ء پدا دشتل کریر
حدِ نظر گوارخ قطار
گل بال اٹے زیبا ڈغار
لُمہ وطن نا نوجوانک
”سبر گچین آ پہلوانک“
بتنگ اٹو بڑزا مش آن
ای ہم زہیر آن کور اریٹ

اینو ختم مس انتظار
 گل بال اٹے زیبا ڈغار
 ورناک گل مَش تان ڈرار
 سرسہی ء تینا خنار
 مون آن تینا مول ء ملار
 خوش ء حوال اس ایسُو
 خوش و نِشنگ و پُرخمار
 گل بال اٹے زیبا ڈغار
 جاہ و جلال ء چلتن آ
 تِسر حوال ء چلتن آ
 چاپ ء دھمال ء چلتن آ
 سُر نہ سروز ء پینہ اتون
 خزم آک ہم مَش تان ڈرار
 گل بال اٹے زیبا ڈغار

حید اٹ چڑوک ۽ دم در ۽
 حید اٹ تا مسک و عنبر ۽
 دشت اٹ کچاری لشکر ۽
 حال ۽ حوال ۽ تین ۽ تین
 مخلوق مچ ۽ بے شمار
 گل بال اٹے زیبا ڈغار
 طوفان اٹی دچر کریر
 دژمن تے او ددر کریر
 جنگ ۽ تینا ایسر کریر
 جھنڈی کریر او شم تیان
 بئر بخیر آ لکھ ہزار
 گل بال اٹے زیبا ڈغار
 ای سدخہ، نا مون آ بریو
 نا دو تیان ای بک ہلیو
 اُست آ تخو نے خم کیو

خن تے تخو نا نت تیا
 اُسٹ آتے ہم ملے قرار
 گل بال اٹے زیبا ڈغار
 آماج انا سیخا پدین
 مچ اُن اسہ جہہ تین پہ تین
 نیام اٹ ننا اف غیر پین
 تینا تتون نن سر بُن اُن
 داکان قرانی تے مزار
 گل بال اٹے زیبا ڈغار
 خاخر زراب آک نُسْرہ
 ظالم نواب آک نُسْرہ
 برجا عذاب آک نُسْرہ
 ایسر مرو داکان پد
 ورنہ مفک ہچ گم گار
 گل بال اٹے زیبا ڈغار

مَسْتِ ۽ تَرَنَدِ جَمَازِ اَنَا
 ہِگَلِ تَوَارِ آوَازِ اَنَا
 بَرَنَازِ اَنَا بَرَنَازِ اَنَا
 بُولَانِ اِٹِیِ لَآڈِیِ لَڈِیِ
 مِرْزَلِ نِشَانِ آتِیِ خِنَارِ
 گَلِ بَالِ اِٹِیِ زِیَا دُغَارِ
 آلوچِ اَنَا پُھلِ آکِ شَادِ
 مِہَلبِ دُرَالِکِ زَنَدِ بَادِ
 دَامَانِ اِٹِیِ مِسکِ وَ زَبَادِ
 بُو مَادِرَانِ ہِمِ تَرکِ کَرِیِ
 نُوَدِ آکِ ہِمِ مَشِ تَا شِلَارِ
 گَلِ بَالِ اِٹِیِ زِیَا دُغَارِ
 زُلفِ آتِیِ ٹِیِ نَرگَسِ سَمِنِ
 تَوَلوکِ ۽ نِیَامِ اِٹِیِ گَلِ بَدِنِ
 زِیَا ہِنِنِ آ دِیْدِہِ خِنِ
 پُھلِ آتَا نِیَامِ اِٹِیِ تُوَسُنِیِ

او ایسنے تین تون بہار
 گل بال اٹے زیبا ڈغار
 دشت اٹ سلوک ء ماہ پری
 نازل کنا شیشہ گُتری
 پُچُ آک اونا زر زری
 بس دُونُخی اُن ہر دوسر
 ای غم تیان اُٹ بے چکار
 گل بال اٹے زیبا ڈغار
 زلف آک اونا چنگلی
 جوڑک ء ہنن آہو خنی
 بخشندہ ء مہر آن بری
 لُخ کونج انا خیسُن کلک
 ململ بدن نی زیب دار
 گل بال اٹے زیبا ڈغار
 ”پُچُ آک ء نا شوئمب انا
 جان نا مسیل اٹ پمبہ انا

رنگ نا مسیل اٹ امب انا“
 برنار انا ٹھپو اریس
 پھل آتا نیام اٹ پیدوار
 گل بال اٹے زیبا ڈعار
 ہرچار کنڈ آ لالہ زار
 نیارمی نرینہ تون اوار
 ”چکیں بلوچانی توار“

دا مُرغن انگا شام اٹ
 دا ڈول دا نظام اٹ
 اوڑتون امر رپنگو؟
 افگ ٹہنگ نیام اٹ

یک تا کی

نور ۽ دُوئی دژمن آتا دیر تس؟
 کسہ ۽ تاریخ ائی غدار انا

هستین دَنز گَرْد ۽
 هر چهره چُپ ۽ زُرد ۽
 خاخرک ۽ چار کنڈ آ
 ديو ای هرانگ نی پا؟
 لُمّه وطن نا دُرْد ۽
 غم تان خلاس خوشی
 پُوه ۽ گَرْد، ماسی
 گل خان شیر مَرْد ۽
 هستین دَنز گَرْد ۽
 هر چهره چُپ ۽ زُرد ۽

مول ۽ تینا او خلکنو بولان ائی راہی روان
خیسن خنی پُرجوزہ غا ورناکو مزل تا نشان

گام ۽ ترند آجوزہ اٹ مَح تا تفوک ہگل توار
او مَرپسہ ہیچ کس ۽ او بے خود ۽ نختکو خمار

جاری سفر مُستی ارے ورناکو میرکاروان
مول ۽ تینا او خلکنو بولان ائی راہی روان

ہمت سفا بُوڑ و بلند چلتن نا کچ اُستاک ہم
جوزہ عجب باسُن ارے ہرگام تازہ دم پہ دم

سرسوبی اس شالہ خنے ورنہ وطن نا نوجوان
مول ۽ تینا او خلکنو بولان ائی راہی روان

نا حوصلہ سگھ و جغر آماج نا خاس آ مرے
”اینو اگر دے دیگرے پگہ نوا وار اس برے“

نم کن ہرُوک ۽ مزل اس نم تون ۽ رندی آ زبان
مول ۽ تینا او خلکنو بولان ائی راہی روان

ترند

گر وک اتون ۽ همسری
ترند ۽ تیز ۽ گام الی
اوچک خلنگ اف پدی
تخانے کا ٹم آتینا
خیال و فکر انا بری
روان ۽ تینا مرڑل آ
کس اس ناہیت ۽ مرڑ پک
کس اس ہم اوڑا اڈر پک
خمار ۽ مست ۽
بے خود ۽ ---
گچین ۽ زندگی سے کن

نازلو

نی ہوغپہ اے نازلو
دا سلسلہ آخر سلو
شکو پریشان توُسے
غم تے ٹی حیران توُسے
دُرد اس تخانے کاٹم آ
ماہ لنج، سوزو، گُردلو
نی ہوغپہ اے نازلو
جُمرک ہم بڑزا سلوک
نود آک اُمید آتا تفوک
ہورہ گروک ء چار کنڈ
خوشی تا پر دے اس شلو
نی ہوغپہ اے نازلو

مُرغن تہار آ نن ہنو
 وا پوسکن ء سہب اس برو
 استار روشن سہب انا
 اے آسمان آ یل یلو
 نی ہوغپہ اے نازلو
 پُھل آک ہم ٹھپی دتر
 دا وڑ مروف ہچ عمر بھر
 مچٹ سلوک ء غم تا دیک
 زیبا تا زیبا زیبلو
 نی ہوغپہ اے نازلو
 پُھل آک ہم عٹھی کرور
 تین تون زباد آتے اتور
 ایسر مرو ہر رنج و غم
 نے تون کروٹ ای چچلو
 نی ہوغپہ اے نازلو

پھل آتے ٹی نن دُو پہ دُو
 پورو مرو دا جستجو
 اُسٹ ء تینا بھلن کرک
 تینٹ کروس ہالو ہلو
 نی ہوغپہ اے نازلو
 نی ہوغپہ آہو خنی
 نے تون مروٹ ای دُو لئی
 ماہ لنج نی تینٹ خنوس
 خنک ء خمار و کچل ء
 نی ہوغپہ اے نازلو
 نے تون مرو شوخ آ شباب
 نرگس سمن گوارخ گلاب
 تُولو گد آ نا پَرک اس
 نے تون تُو گل گلو
 نی ہوغپہ اے نازلو

نی اُس کنا بس دیدہ خن
نے تون زیبا ءِ وطن
سہت آن شُپ ای نے خنوٹ
دُرد آتے نا ڈاکی خلو
نی ہوغچہ اے نازلو

حوال خیرء!

حوال خیرء، ناکاٹم نادراخی
داهزگار آخلق اٹ۔ عذاب اُن شپاداُن
کرنگ ءتین کن کنا جائیدادء
چناک ہم کنا تو اسل گم گارء
داتوی آخلق اٹ
واخارک ءستین گارو پرادء
امر پاونے تون کہ حوال خیرء۔۔؟

حیات آتا نشانی ء
سلوئی اف روانی ء

خبر کیوہ گدانی ء
مزاحمت زندگانی ء

گچین ء آنجت سے کن
تینا تینہ جوانی ء

ہمو ای اُٹ ہمو تاریخ
ہمو ظالم قرانی ء

مرو ء سُب دا نن تے
گڑا بس شادمانی ء

دا شام شوگیر گگ تھاری، ہر اتم اسکا تھار لکھو؟
پروک آخنک ءُ خڑینک جاری، ہر اتم اسکا تھار لکھو؟

گروک طوفاں تو ہمسری ءُ، دا لوڑ دز آک پا پین آس
ہر اتم اسکا دا انتظاری، ہر اتم اسکا تھار لکھو؟

الے لمہ دھرتی دادشت وڈن اٹ مرو ہر اتم پاشیر باگل؟
مرو ہر اتم امن کچاری، ہر اتم اسکا تھار لکھو؟

وطن اسٹ اف، مزاج اسٹ اف کننا دین و دھرم اسٹ اف
امر مرو پا مدام اوری، ہر اتم اسکا تھار لکھو؟

یک تا کی

دُرالک، مہلب و سنجد، زباد ءُ گند ءُ پھل آتا
کنے دا ڈس ءُ تنگ ءُ کننا ماہ لنج بتگ ءُ

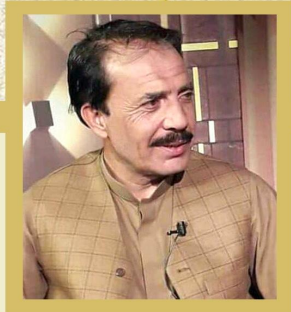

راہ شون ادبی دیوان (رجسٹرڈ) بلوچستان
ناپڑا آن شینک مروک آ کتاب آک

2015ء	(پٹ وپول) ڈاکٹر لیاقت سنی	خلیفہ گل محمد نوشکوی کڑ دو گشاد۔	1-
2015ء	(پی ایچ ڈی مقالہ) ڈاکٹر لیاقت سنی۔	براہوئی شاعری۔	2-
2016ء	(براہوئی شاعری) سید غریب شاہ انجم۔	شیراک۔	3-
2019ء	(براہوئی شاعری) ڈاکٹر لیاقت سنی۔	چکار۔	4-
2020ء	(براہوئی شاعری) حمید عزیز آبادی۔	ڈغار۔	5-

نوشتوک ناھینک مروک آ کتاب آک

2000ء	1- گل دستہ مستونگ (میٹروک / مرتب) براہوئی اکیڈمی، کوئٹہ۔
2002ء	2- شپاد (شاعری) براہوئی ادبی سوسائٹی، کوئٹہ۔
2012ء	3- اینونے دے دیگرے (شاعری) مہر در انسٹیٹیوٹ، کوئٹہ۔
2015ء	4- بزغ نامسٹر (افسانہ۔ مٹ) سنگت اکیڈمی آف سائنسز، کوئٹہ۔
2018ء	5- براہوئی بلوچی زبان ء کنا (پٹ و پول) آماج ادبی دیوان (رجسٹرڈ) مستونگ، بلوچستان۔
2020ء	6- براہوئی بلوچی زبان ء کنا، ”لوز میرات“ (پٹ و پول) بلوچی اکیڈمی، کوئٹہ۔

آبادیِ نا ڈغار

علم و ادب نا ڈغار آ فکرانا لنگار اٹ پُچھا غا جوزه غاتے دَسنگ، اوفتے احساس نا ویر تنگ، اُمیت آتا سیبو ءِ دُوئی کرسہ نت شپاد ءِ بے گڈر آ باقی تا جوزه غاتے وگا تنگ یقین اٹ اونا دا عمل تینا فکر نظریہ تون ہم گرچی نا اُلان بھلا شاہدی ء۔
 او’ دے دیگر’ اٹ ڈغار نا ڈکھ ءِ سینہ اٹی خوندی کرسہ بے نپا آتے کن شاہ دُری نا تُغ تے لوز آتے اٹ خُنگ تون اوار اُمیت نا تو شہ بد اُتخہ پوسکنو سُب اسے کن مرّ ل آتا مسافر ء۔
 دیر پورنگ اٹ حسی نا، اُمیت تَنگ یا ڈڑی خُنگ آن شوندری نار دم بنج تنگ۔ ولے حمید عزیز آبادی نا باسن آجوزه یا اونا سگھ و بھرت جُهد مسلسل نا پڑا سر سوبی نا ڈس آتے تالان کیک۔ اوتینا کاٹم ءِ تینا سوگوا فکر و نظریہ انا لیک آتخان ء، اندا سوب ء کہ اوشاعر وطن نا پین اٹ مدام برا ہوئی ادب اٹ تینا یکہی آ اسلوب تون درستی راستی ء۔
 ای آبادی ء ادب و زندا نا پڑا کس تون بیٹ تنگ کپہ، اتنے کہ اونا عمل دا پاش کیک کہ اوتینا مٹ تیبٹ ء، اونا اسلوب، اونا فکر و نظریہ نا بالاد، اونا لوز آتا کنڈی، اونا شاعری ٹی تلمیح، استعارہ و تشبیح اونا ڈغار نامش تون ساندہ گنڈوک نظر بریرہ۔

حسن ناصر

کاریر نو تھ مستونگ

راہ شون ادبی دیوان بلوچستان

